

HRVATSKA PČELA

5

GODIŠTE 125. - ZAGREB, 2006.
ISSN 1330-3635

HRVATSKA PČELA

ČASOPIS HRVATSKOG PČELARSKOG SAVEZA

Stručni časopis "Hrvatska pčela" osnovalo je Hrvatsko-slavonsko pčelarsko društvo u Osijeku 1881. godine, te je u početku tiskan kao "Slavonska pčela", zatim kao "Hrvatska pčela" i "Pčela". To je jedan od najstarijih pčelarskih časopisa u svijetu.

GODIŠTE / YEAR 125

BROJ / NUMBER 5

SVIBANJ / MAY 2006.

NAKLADNIK

Hrvatski pčelarski savez
Pavla Hatza 5.
10000 ZAGREB
Telefon: (01) 48 19 536
Fax: (01) 48 52 543
E-mail: pcelarski-savez@zg.htnet.hr
www.pcela.hr
Žiro račun: 2484008-1100687902

IZDAVAČKI SAVJET

Predsjednik:
dr. sc. Zdravko Laktić
Članovi:
dr. sc. Drago Bodakoš
Darko Bodiš
prof. dr. Nikola Kežić
Andrija Martić
Irena Sudarević
Drago Suman
Nikola Vučnovac

UREDNIŠTVO

dr. sc. Dragan Bubalo
mr. sc. Nikola Capan
dr. sc. Maja Dražić
Slavko Labaš
Stjepan Žganjer

GLAVNI UREDNIK

Vedran Lesjak, dipl. ing. agr.

LEKTORICA

Jasenka Ružić, prof.

LIKOVNA OPREMA

Rudolf Španjol

U ovom broju / In this issue

- 97 Praktično ulazeњe u ekološko pčelarenje - svibanj /
Practical advice for organic beekeeping - May
Lovro Krnić
- 99 Zaprašivanje varoe šećerom / Varroa Blaster
Dennis Murrell
- 102 Najtanja uokvirena matična rešetka sa letom / The
thinnest queen excluder
Srđan Arsić
- 103 Osrt na knjigu "Pčelarska farma Vener" / Review of
the book "The Bee Farm Vener"
Nenad Strižak
- 105 Medonosno bilje / The bee pasture
- 107 Dopisi / Letters
- 117 Iz pčelarskih udruga / From beekeeping associations
- 118 Od košnice do stola / From hive to table
- 120 Oglasi / Advertisements

Slika na naslovnoj stranici: Roj na pletari (Foto: M. Farkaš)

Praktično ulaženje u ekološko pčelarenje

LOVRO KRNIĆ*

Radovi u svibnju

U ovome smo mjesecu već oformili ekološki pčelinjak, s higijenskim pojilicama, pa malo vremena možemo odvojiti za radost koju nam donose pčele živahno ulazeći i izlazeći iz košnice. Neke od njih nose pelud, dok one koje nose nektar, i ne primjećujemo. No ako malo bolje pogledamo, vidjet ćemo da pojedine pčele samo lete ispred košnice i vraćaju se u nju; to su mlade pčele na orijentacijskom letu, a približimo li ruku letu, primjetit ćemo opravdanu agresivnost čuvarica koje brane svoj dom.

Sada ćemo proširiti leto-ulaz u košnicu najviše što možemo kako bi pčele s lakoćom nosile nektar i pelud te ga predavale pčelama koje ga dalje nose u već pripremljene stanice saća. Vrijeme je da obavijestimo našu Nadzornu postaju da provede prvi stručni pregled

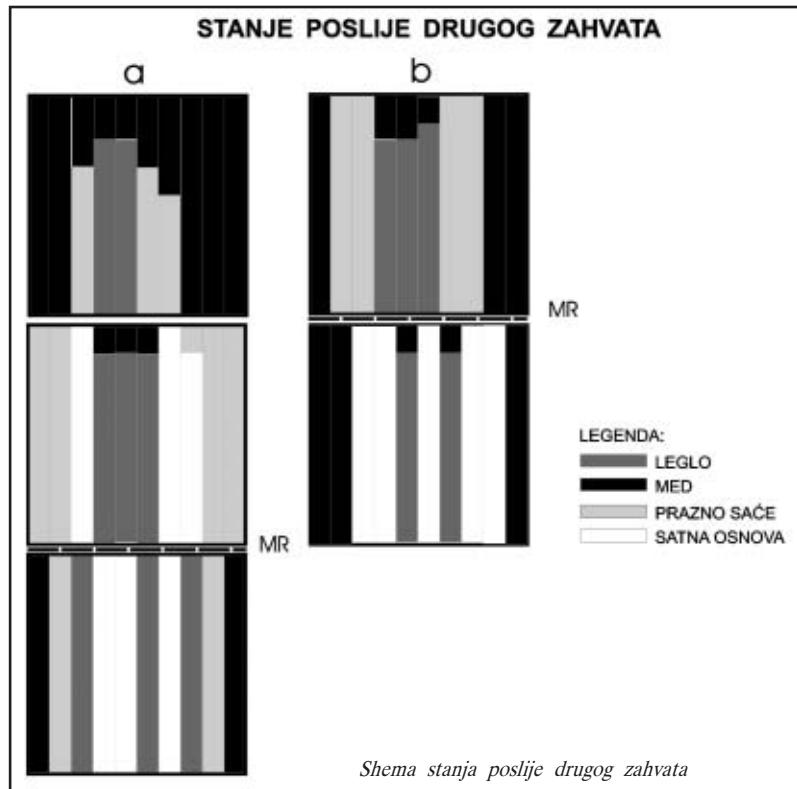
na našem ekološkom pčelinjaku. Tom ćemo im prigodom dokumentirati nabavku ekoloških pčelinjih zajednica ili ekoloških rojeva, a od Nadzorne postaje tražit ćemo Zapisnik, te da nam u što kraćem roku pošalje izviješće prvog stručnog nadzora. Budući da smo već dobili nalaz na nozemozu i ako ona slučajno postoji u našem ekološkom pčelinjaku, liječit ćemo je na sljedeći način. Na plodište bolesne zajednice stavit ćemo dezinficirani nastavak s okvirima praznog saća, 2 medna okvira, te ostale okvire s ekološkim satnim osnovama, sve poprskano sa 60% octenom kiselinom. U taj nastavak stavit ćemo maticu, a ispod njega matičnu rešetku. Pčele će prijeći u taj nastavak, a iz donjeg ćemo nastavka za 3 tjedna izvaditi saće i pretopiti ga

Eko znak

u parnom topioniku, a okvire, nastavak i podnicu čeličnom četkom treba očistiti, plamenikom ispaliti, da bismo ih mogli ponovno upotrijebiti.

Sada je vrijeme da napravimo drugi zahvat, ako je od prvog prošlo najmanje 12-14 dana i ako je do glavne paše ostalo još oko dva tjedna ili

Tajna otkrivena:

Kako pčele lete?

Već desetljećima znanstvenici tvrde da ne mogu objasniti kako pčele lete. Zakoni fizike pokazuju da pothvat „nije moguće“ s obzirom na veličinu njihovih krila, napisali su neki francuski znanstvenici 1934. godine.

Od tada, tajna je djelomice objašnjena, jer su znanstvenici ustvrdili da brzo mahanje krilima nadoknađuje njihovu veličinu. Iako su znanstvenici shvatili kako većina kukaca leti, pčelinji let ostao je zagonetka sve do danas. Zamah krila izgleda da je prekratak da omogući let.

U najnovijem istraživanju, znanstvenici tvrde da su riješili i taj problem.

Douglas L. Altshuler i kolege s Kalifornijskog tehnološkog instituta iz Pasadene, otkrili su da pčele kompenziraju kratkoću krila tako da njima brže mašu. Stvara se aerodinamična sila svaki put kada pčela krilom promijeni smjer proizvodeći potreban uzlet.

Taj način leta omogućava pčeli da se prilagodi prenošenju velikog tereta, objašnjavaju znanstvenici. Kada trebaju, pčele mogu postići veći zamah krila dok njegova frekvencija ostaje ista, stvarajući više energije.

Raspored snage je presudan za pčele, koje često trebaju premjeti velik teret na velike udaljenosti, npr. nektar ili ličinke, objašnjavaju znanstvenici, koji su istraživanje o letu pčela objavili u internetskom izdanju Proceedings of the National Academy of Science.

Dodaju da istraživanja idu korak dalje prema rješenju zagonetke koja je za mnoge ljudе simbolizirala nedostatnost znanstvenih analiza i "oholost kojom teoretičari analiziraju svijet prirode".

Preneseno sa:
http://www.world-science.net/othernews/051128_beestfm.htm

Foto: B. Obranović

manje. Zadaća ovoga zahvata jest da se:

- omogući nesmetan razvoj legla
- napravi prostor za unos nek-tara
- stvori puno radno raspolože-nje i
- sprijeći raspoloženje za ro-jenje.

Drugi zahvat obavit ćemo na sljedeći način:

Kod jakih pčelinjih zajednica koje su bile na dva nastavka, sada ćemo gornji nastavak staviti na podnicu, a u njega stavljamo maticu, 1-2 okvira zatvorenog legla, okvire otvorenog legla, 1-2 medna okvira, ili okvira s peludom, te 4-5 okvira s ekološkim satnim osnovama.

Na taj nastavak (sada plodište), stavit ćemo matičnu rešetku, a na nju novi nastavak (medište), sa 3-4 okvirima zatvorenog legla, ostali prostor ćemo popuniti okvirima izgrađenog saća ili okvirima s ekološkim satnim osnovama.

Na taj nastavak stavit ćemo nastavak koji je bio doljnji (odsada medište) i u njega ćemo staviti 3-4 okvira zatvorenog legla, a ostali prostor popunjavamo okvirima izgrađenog saća ili okvirima s ekološkim satnim osnovama.

Kod slabije razvijenih zajednica dodat ćemo na plodište matičnu rešetku, u plodištu ostavimo 1-2 okvira zatvorenog legla, 1-2 medna okvira ili okvira s peludom, a ostali prostor ćemo popuniti okvirima s ekološkim satnim osnovama. Na matičnu rešetku stavit ćemo

novi nastavak (medište) i u njega 3-4 okvira zatvorenog legla, a ostali prostor ćemo popuniti okvirima praznog saća, ili okvirima s ekološkim satnim osnovama.

Od sada pa dok traje pašna sezona košnice moramo pregledavati svakih 12-14 dana, kako bi matica uvijek imala prostora za leženje jaja. Zatvoreno leglo trebamo uvijek dizati u 2. ili 3. nastavak. Moramo paziti da uvijek dižemo samo zatvoreno leglo, jer ako dignemo samo nekoliko stanica otvorenog legla, u medištu se može pojaviti matica.

Ako brojčano želimo proširiti naš ekološki pčelinjak, izabrat ćemo nekoliko najboljih pčelinih zajednica i dopustiti im da se prirodno izroje. To se može učiniti tako da ne proširujemo leglo, pčele će vrlo brzo izgraditi matičnjake i zajednica će se izrojiti, no naj-

Zbog moguće pojave grabeži sa proširenjem leta treba pričekati do prve jače proljetne paše (Foto: V. Lesjak)

bolji prirodni i ekološki roj dobit ćemo iz pletare.

Ne zaboravimo pregledati higijenske pojilice koje uvijek trebaju biti pune vode.

Smatram da metoda suzbijanja varoe izrezivanjem trutovskog legla nije opravdana jer prema mojoj iskustvu nije učinkovita, a ekološki i etički prema životinjama nije prihvatljiva.

Da bude ugodnije na našem ekološkom pčelinjaku, a na radost pčelama, možemo posaditi nekoliko komada pčelinjeg drveća, evodiju ili još bolje soforu, koja obilato cvate i puna je nektara poslije glavnih paša, a ne bi bilo loše posijati i ljekovito bilje kao što su lavanda, kadulja, matičnjak, dragoljub, te od povrća: luk, mak, bundevu i dr.

Zaprašivač varoe šećerom u prahu

DENNIS MURRELL*

Zaprašivanje šećerom siguran je i bezopasan način suzbijanja varoe. Zbog opsega posla

pri tretiranju prihvatljiv je pčelarima s manjim brojem košnica. Može se preporučiti i ekološkim pčelarima jer pčele sav šećer brzo pojedu, pa tako ne ostaje u medu. Ako ste skloni alternativnim metodama, svakako vam savjetujem da probate i ovu.

Zaprašivanje varoe šećerom u prahu učinkovit je i alternativan tretman za suzbijanje varoe. Upotreba konzumnog šećera za suzbijanje varoe ima prednosti:

- Posve je bezopasan.
- Odličan tretman za košnice koje se otvaraju odozgo.
- Ne oštećuje ni pčele ni leglo.

- Jeftin.
- Nije štetan za okoliš.
- Jednostavan i siguran za čuvanje.
- Lako dostupan.
- Uništava varou.
- Upotreba je moguća i za vrijeme paše.
- Višak tretmana je odličan i na kolačima.

Nedostaci takvog tretiranja:

- Zahtijeva puno posla.
- Tretman se mora provoditi u točno određeno vrijeme da bi se postigla maksimalna učinkovitost.
- Zahtijeva više znanja o biologiji varoe.

Slika 4

- Nije moguće provesti tretiranje kada su pčele u klupku.
- Košnica mora biti otvorena da bi se tretirala.
- Uništava samo odraslu varou.

Još ste zainteresirani?

U tom slučaju napravimo jedan zaprašivač. Za to ćeete trebati:

- tanko svrdlo ili čavlić
- praznu plastičnu bocu, primjerice od soka, s većim otvorom
- komad plastičnog materijala, primjerice ženske najlonke, dovoljno velik da prekrije otvor na boci.

Upute

- Maknite čep s posude.
- Izbušite ili probijte čavlićem

Slika 1

- rupice na poklopцу. (Slika 1)
- Napunite bocu do 1/3 šećerom u prahu.
- Postavite komad najlonke preko otvora boce. (Slika 2)
- Stavite čep, tako da učvrstite najlonku. (Slika 3)

Zaprašivač varoe, što može biti jednostavnije od toga?

Način primjene

Stisnite zaprašivač da biste proizveli finu prašinu, poput dima. Protresite ga, okrenite vodoravno i naglo stisnite. (Slike 4 i 5)

Trebao bi proizvoditi šećernu prašinu, a ne izbacivati grudice. Grudice neće štetiti pčelama, ali niti varoama. Ako se stvaraju grudice, šećer je preblizu poklopca boce. Okrenite je i pokušajte ponovno. Ako još uvijek izbacuje grudice, rupice su prevelike ili ih ima previše.

Košnicu zaprašite odozgo prema dolje. Skinite poklopac i izvadite dva okvira s jedne strane. Sada zaprašite razmaknute okvire u košnici, pa pomaknite okvir i zaprašite suprotnu stranu. Ponovite zaprašivanje dok okviri nisu potpuno zaprašeni. Zaprašite svaku stranu okvira otprilike 3 puta. Broj zaprašivanja ovisi i o zaprašivaču, količini

pčela, veličini okvira, snazi pčelara. Pčele moraju biti lagano zaprašene, neka izgledaju kao albino pčele, a ne kao pokretne grudice šećera.

Ako okvire zaprašujete izvan košnice, radite to iznad nje. U slučaju da matica padne s okvira, vratit će se u košnicu. Kad je jedan nastavak zaprašen, maknite ga u stranu i postupak ponovite donjim nastavkom. Nakon što tretirate zajednicu, nastavke ponovno složite. Zaprašite po satonošama kad slažete košnicu natrag. Pčele će bježati od šećerne prašine kao od dima. Nakon što je košnica složena, jako zaprašite leto. Ovo zaprašivanje je važno da bi tretman bio potpun.

Ako zaprašivač opet ne radi, vjerojatno se komad najlonke začepio šećerom. Okrenite zaprašivač uspravno i udarite u nešto. Od udarca će šećer otpasti s najlonke. Povremeno treba komad najlonke skinuti s boce te je protresti. Nakon toga je kao nova i može se ponovno upotrijebiti.

Vrijeme pogodno za tretman

Zaprašivanje ubija samo odraslu varou. Budući da pčele brzo pojedu šećer, one su kratko iz-

Slika 2

Slika 3

ložene tretmanu. Ispravno vrijeme primjene najvažnije je za učinkovitost tretmana. Najveća je učinkovitost kada je većina varoe izvan legla te kada je većina pčela u košnici. Višestrukim tretmanom moguće je tretirati varou prije ulaska u leglo.

Više od 2/3 varoe nalazi se u leglu u svakom trenutku. Ako je sva odrasla varooa ubijena (33%), a sva varoa u leglu se razmnoži (66%), moguće je nakon tri tjedna imati više varoe nego prije tretmana (132%). Zbog toga tretman treba provoditi u rano proljeće, odnosno u jesen ili mora biti odgovarajuće vremenski pripremljen. Ako od 66 varoa, nastane 132, to i nije neki problem, ali ako od 6.600 varoa u leglu nastane 13.200, zajednica je upropoštena. Nema tretmana koji je može spasiti.

Ja sam eksperimentirao s tri tretmana. Svaki tjedan radio sam jedan tretman.

Praćenje tretmana je jako važno. Varoa se različito razmnožava u određeno doba godine. Na taj način pčelar može odrediti vrijeme tretmana prema znakovima invadiranosti. Povećanje broja stanica u kojima se primjećuje izmet varoe, jedan je od znakova. Primjećivanje varoe na pčelama ili deformirana krila pčela upozoravaju da je prijeko potrebno odmah tretirati zajednicu. U klimatskim uvjetima u kojima ja pčelarim postoji nekoliko trenutaka pogodnih za tretman. Ako se pčele tretiraju u to vrijeme, znatno će se smanjiti populacija varoe. Uvjeren sam da takvih pogodnih trenu-

Slika 5

taka ima u većini klimatskih područja.

Zapažanja

Upotrijebio sam zaprašivač na uzorku košnica s varoom. Zajednice su upotrebljene da bih razlikovao učinkovitost tretmana u različitim uvjetima i vremenu. Promatrati ponašanje varoe jednostavno je tijekom tih radnji. Evo što sam primijetio:

- Šećeru u prahu ne utječe na otvoreno leglo, naravno, ako se ne tretira izravno u stanice. Zaprašivao sam okvire izravno u stanice s otvorenim leglom i ono je preživjelo.

- Varoa naglo pada jedan sat nakon tretmana, a njezin zadovoljavajući pad traje sljedeća 24 sata. Zatim se smanjuje i gotovo nestaje u sljedećih nekoliko dana. Mislim da se produženi učinak šećera pojavljuje kako pčele čiste prazne stanice koje sadržavaju više šećera. Mrtvu varou također uklanjaju iz tih praznih stanica.

- Zaprašena varoa je ubijena. Kad se jedanput nađe na

leđima, ne može se više okrenuti, kao što to može netretirana varoa.

- Tretirana varoa mrtva je unutar nekoliko sati. Nisam opazio da je i jedna varoa živjela duže od 24 sata. Netretirana varoa može preživjeti na podnici i duže od 5 dana.
- Zaprašena varoa ne može se ponovno uhvatiti za pčelu. Tijekom praćenja varoe, neke pčele ostanu zarobljene unutar podnica. Nakon nekoliko dana te pčele trebale bi biti pune varoe. Nisam nikada našao nijednu varou na tim pčelama.

Bez obzira na to koliko je sladak, pazite da ne udišete šećer u prahu, nije dobro za pluća. Običan papirni respirator trebao bi biti dovoljan za zaštitu.

*Preneseno s:
[http://bwrangler.madpage.com/
beegbla.htm](http://bwrangler.madpage.com/beegbla.htm)

Sa engleskog preveo:
Vedran Lesjak

Najtanja uokvirena matična rešetka s letom

SRĐAN ARSIĆ*

Pri uokviravanju matične rešetke, svima pravimo jednu pogrešku. Kad proračunavamo visinu okvira, obavezno planiramo da u okvir usijećemo žlijeb u koji bismo ugradili matičnu rešetku. I tu strašno grijesimo. Jednostavno žlijeb nije potreban!

Naime, napravi se običan okvir od lipova drva debljine samo 6 mm. Na njega se po idealnoj sredini prisloni provlačena matična rešetka i pričvrsti čavlićima, koji se s druge strane saviju. Tek onda se izreže leto s dijela okvira kraće strane. Matična rešetka sada upada u donji nastavak i ravna se s njegovom gornjom ivicom, što pčelama i trutovima omogućuje nesmetan prolaz. Na slikama se sve to vidi vrlo jasno. Prednost ove matične rešetke jest što je pčelinji prostor konačno gotovo idealno organiziran te što ni u najjačim pašama ne-

ma zaperaka, a to je osnovna mana ostalih tipova uokvirenih matičnih rešetki s letom, koje nisu tanje od 15 mm. Debljina od 6 mm pri izradi, u praksi se zbog naslaga propolisa povećava na 7 mm.

Ovaj način je provjeren na oko 150 košnica Rodoljuba Živadića i na mojojem pčelinjaku. Dala je odlične rezultate. Svi uobičajeni problemi s uokvirennim matičnim rešetkama su nestali. Zato je svima preporučujem.

Preuzeto iz časopisa Pčelar, mart 2006.

*Izgrađeno sače na matičnim rešetkama pčelarima često zadaje probleme.
(Foto: www.images.google.hr/images)*

Osvrt na knjigu "Pčelarska farma Vener"

NENAD STRIŽAK*

Nakon razdoblja u kojem su se razmjerno malo objavljivale knjige s područja pčelarstva, počelo je doba u kojem nalazimo brojne naslove. Već-

nom se radi o boljoj ili slaboj kompilaciji već poznatih i objavljenih podataka i postupaka. No, ima i knjiga koje predstavljaju tehnologiju rada autora, pa u tom smislu predstavljaju posebnu vrijednost.

Osobito vrijedna knjiga, po mojoj i суду većine pčelara

koji su ju pročitali i s kojima sam imao priliku razmijeniti mišljenje, jest knjiga vojvodanskog pčelara Ivana Venera pod naslovom Pčelarska farma Vener, tehnika i tehnologija. Autor i izdavač knjige je autor Ivan Vener, Žike Maričića 93, 22419 Kupinovo, SiCG.

Prije vrcanja bagrema (Foto: N. Strižak)

103 * Nenad Strižak, mr. sc., pčelar

Knjigu sam nabavio četiri mjeseca nakon što je objavljena i već sam pri prelistavanju uočio mnoge posebnosti. Svakog pčelara, osobito onaj koji pčelari nastavljačama, neće požaliti za vremenom koje je proveo čitajući ovu knjigu. Knjigu komentiram sada, a ne prije godinu dana jer sam želio neke tehnološke zahvate, prije svega one navedene pod pojmom «visokog okvira», provjeriti u praksi na vlastitom pčelinjaku.

U međuvremenu o tome se govorilo na prvom i drugom Pčelarskom sajmu Bjelovar-Gudovac, 2005. i 2006. godine.

Posebno su vrijedna poglavlja: Plodište LR košnice i Pčelarenje s pojedinačnim društвima. Kad sam pročitao ta dva poglavlja, dobio sam odgovor na pitanje koje je postavljeno dva puta prije dvadesetak godina na tradicionalnim pčelarskim susretima u Zagrebu, na kojima je gospodin Vener bio drag i cijenjen gost. Na sva pitanja odgovarao je autoritativno, iskreno i izravno, osim na pitanje o položaju Hanemanove rešetke: na prvom nastavku, na drugom, bez rešetke, povremeno bez rešetke... I upravo na to pitanje Vener daje odgovor(e) u po-

glavlju: Plodište LR košnice, podnaslov Historijat, na stranici 56.

U aktivnoj pčelarskoj sezoni, pun polunastavak s medom nalazi se iznad Hanemanove rešetke i plodišnog nastavka. Okvir u plodištu i okvir u polunastavku čine tzv. «visoki okvir». Dva okvira odijeljena Hanemanovom rešetkom ponašaju se kao jedinstven okvir u kojem Hanemanova rešetka, osim svoje osnovne funkcije odvajanja matice od medišta, dobiva dodatnu funkciju, tj. odvaja medni vijenac (mednu kapu) od legla te tako sprečava blokiranje plodišta medom, a na štetu legla. U jesen polunastavak pun meda rotiran na podnicu služi kao automatska hranilica.

«Visok okvir» možda je najlakše slikovito predložiti tako da zamislimo visoki Dadant-Blattov okvir, uz mogućnost presjecanja Hanemankom kao zasunom koji služi za upravljanje rasporedom legla i mednog vijenca, te njihovim razmeštanjem prema potrebi.

U knjizi nije naveden tip polunastavka, no mjeranjem prema slici može se zaključiti kako se radi o nastavku nižem od

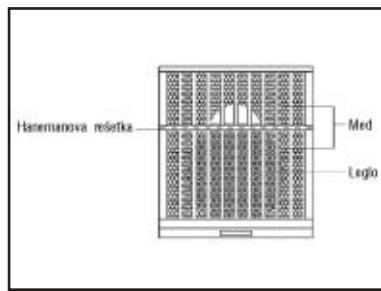
Fararova. Raspolažao sam Fararovim nastavcima, pa sam nakon što su zajednice prezimile krajem zime 2005. godine u desetak LR košnica uveo Fararov nastavak kao polunastavak (visina 170 mm).

Na ovogodišnjem sajmu, Venerov sin rekao je da se radi o polunastavku visine 147 mm, dakle LR polunastavku. Slijedio sam Venerovu tehniku onako kako je opisana u knjizi, osim manjeg odstupanja u razdoblju maksimalnog razvoja (prilagodba vlastitim pašnim prilikama i situaciji).

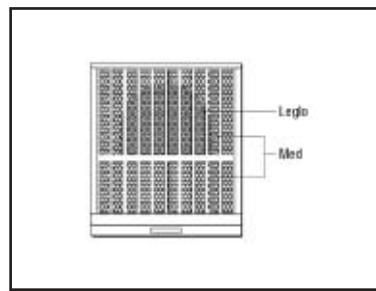
Ukratko, sve se događalo kako je napisano u knjizi. Hoće li tako biti i ove godine, pokazat će vrijeme.

Posebna ljepota i vrijednost knjige je u grafičkim ilustracijama i fotografijama. Shematski prikaz pčelinje zajednice: sače, leglo, med, nastavak, Hanemanka i polunastavak, omogućavaju da se lako prati tekst.

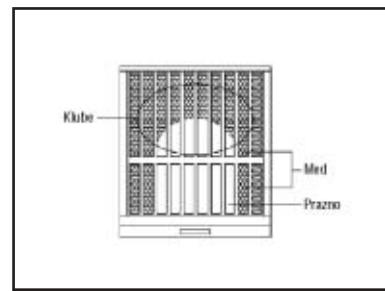
Fotografije stvarnih situacija na pčelinjaku, uz raznobojne nastavke i simbole uz fotografije također olakšavaju čitanje te pokazuju s koliko se poštovanja Vener obraća čitateljima-pčelarima.

104 Plodište u aktivnoj sezoni (Vener, sl. 31)

Plodište krajem ljeta (Vener sl. 34)

Plodište početkom zime (Vener sl. 35)

Ususret pčelinjim pašama u svibnju

Bagrem (*Robinia pseudoacacia L.*) u narodu poznat i kao **akacija**, podrijetlom iz Sjeverne Amerike, najrasprostranjenija je a ujedno i jedna od najmedonosnijih stablašica našeg područja. Ima rijetku i svijetu krošnju, a naraste i više od 20 metara. Počinje cvjetati oko polovice svibnja i daje obilje nektara. Dnevni unosi u dobro razvijenim zajednicama mogu iznositi 10 do 12 kg nektara. Bagremova paša traje do 14 dana dok se u hladnjim područjima na višoj nadmorskoj visini cvjetanje može produžiti i do 20 dana. Pčelari koji žele imati koristi od dvije, pa čak i tri bagremove paše, trebaju dobro razgledati terene prije selidbe i utvrditi stanje cvjetanja. Prateći cvjetanje bagrema, seleći pčelari mogu dobiti puno veće prinose.

Za medenje bagrema bitno je da listanje ne počne prije cvjetanja jer se na taj način znatno smanji broj cvjetova, a time i nektara. Kad počne medenje, najviše mu pogoduju topli dani, bez vjetra, dok ga jaka kiša i velike vrućine brzo unište, te medenje prestaje. Iako kao stablo nije zahtjevan u pogledu tla, medenje ipak ovisi o tlu na kojem raste. Najbolje medi na pjeskovitom tlu.

Prinosi meda često su veliki, prosječno između 20-40 kg, ali ponekad budu i viši od 50 kg po zajednici. Zbog često slabo razvijenih pčelinjih zajednica, u proljeće maksimalne mogućnosti bagremove paše nerijetko nisu potpuno iskorištene.

Kod nas su najveće površine pod bagremom u Podravini, Moslovačkoj gori, Baranji i Zagorju.

Čist bagremov med svijetle je boje, gotovo bezbojan i vrlo slabog mirisa. Teško se kristalizira, pa zna ostati tekući i preko godinu dana.

Obični maslacak (*Taraxacum officinale L.*) ili kako ga u narodu zovu **radič**, svakom je poznata biljka. Zeljasta je biljka sa žutim cvjetovima, koji rastu na dugim cjevastim stapkama.

Bagrem prije cvatnje. (Foto: R. Živadinović)

Bagrem u cvatnji. (Foto: R. Živadinović)

Pčela na bagremovom cvjetu. (Foto: R. Živadinović)

MEDONOSNO BILJE

Pčela na cvijetu kadulje. (Foto: T. Prnjak)

Kadulja u cvatnji (Foto: T. Prnjak)

Pčela na maslačku. (Foto: B. Obranović)

Rasprostranjena je u svim krajevima, a osim običnog, postoji još i mnogo podvrsta i varijeteta. Najbolje uspijeva na vlažnim livadama. Proletni maslačak vrlo je važan za razvoj pčelinjih zajednica. Dobar je izvor peluda i nektara pa je povoljan za razvoj zajednica u krajevima bez voćne paše. Cvjeta od polovice travnja do polovice svibnja, ali se javlja i tijekom vlažnijih ljeta te u jesen. U klimatski povoljnim godinama može dati i nešto meda za vrcanje.

Med maslačka je zlatnožute boje, ugodnog mirisa i brzo se kristalizira.

Kadulja (*Salvia officinalis L.*) višegodišnja je samonikla biljka, poznata i pod imenom žalfija. Polugromolikog je izgleda, rasprostranjena duž mediterana. Cvjetovi su joj ljubičaste boje, otvaraju se od donjeg djela cvata prema gornjem i izraženog su mirisa. Cvjeta uglavnom u vrijeme kao i bagrem. Rana kadulja uz more počinje cvasti već krajem travnja, dok u planinama kasnije, gdje i završava cvasti oko polovice lipnja. Cvjetanje traje prosječno 20 dana.

Značajna je medonosna biljka i poslije bagrema najvrednija je pčelinja paša. Za medenje joj treba dosta vlage u zraku i tlu. Jak i suh vjetar, odnosno hladno i kišno vrijeme prekidaju medenje. Po završetku paše izrastu mladice visoke oko 20 centimetara koje miruju do sljedećeg proljeća kada procvatu. Iz tog razloga potrebno je vlažno vrijeme da bi izraslo što više mladica. Ocvale biljke nakon cvatnje preko zime uginu. U povoljnim godinama može dati 15 do 50 kg visokokvalitetnog meda.

U Hrvatskoj su najveće površine pod kaduljom na Biokovu, Mosoru, oko Metkovića, te na otocima Braču, Korčulama, Dugom otoku, Pagu i Cresu.

Budući da je i ljekovita biljka, njezin med se uzima kao najvredniji. Med od kadulje je svjetlo žutozelenkaste boje, finog mirisa po cvijetu biljke i lagano gorkog okusa.

Pripremio: Vedran Lesjak

Ozbiljno bolestan i ugrožen

Petrinjski pčelari štite pitomi kesten

Najveće stanište pitomog kestena u Hrvatskoj, prostor je između Petrinje, Hrvatske Kostajnice i Dvora na Uni. To područje, koliko je poznato, ujedno je i najveća površina šume pitomog kestena u Europi. Svake godine oko 5. lipnja, desetci selečih pčelara iz raznih dijelova naše zemlje dovoze ovdje svoje pokretne pčelinjake na početak paše pitomog kestena, u nadi da će se vratiti s košnicama punih meda, jer s ovog područja potječe oko 70% kestenovog meda proizvedenog u Hrvatskoj. Hoće li kestenova paša i ubuduće biti glavna paša ovog kraja, hoće li u njega krajem rujna i početkom listopada pohrbiti mnogi berači kestena, hoće li s naših ulica iščeznuti miris pečenih kestena kao siguran vjesnik dolazeće jeseni, hoćemo li zaboraviti slastice pripremljene od kestena?

Pčelarska udruga «Petrinja» pokreće inicijativu da se zaštiti najveće stanište pitomog kestena u Hrvatskoj i svih područja u našoj zemlji gdje pitomi kesten raste kao autohtona vrsta. Tvrde kako je posljednji trenutak da

Najveće stanište pitomog kestena u Hrvatskoj prostor je između Petrinje, Hrvatske Kostajnice i Dvora na Uni. To područje, koliko je poznato, ujedno je najveća površina šume pitomog kestena u Europi.

se pokrenu konkretnе akcije na zaštitu pitomog kestena od bolesti, tijekom kojih se čitave šume sijeku i zamjenjuju drugim kulturnarama.

Kako je pokazala analiza koju je provela mr. Sanja Novak-Agababa iz Odjela za zaštitu šuma

u Šumarskom institutu, rak kestenove kore zahvatio je gotovo polovicu stabala tog područja. Izaziva ga gljiva *Cryphonectria parasitica* (Murr.) Barr. Gljiva parazitira koru debla i grana, micelij se probija do kamibija i razara ga i tada odumiru grane ili čitava stabla. Bolest ko-

Pečen, kuhan, kesten pire...

To ni izbliza nisu sve koristi koje možemo imati iz pitomog kestena.

Drvo kestena ili kestenovina primjenjuje se na različite načine. Od njega se izrađuje pokućstvo, a bačve od kestenova drva u Francuskoj i Italiji vrlo su cijenjene i tražene za čuvanje vina i piva.

Ljekovitost pitomog kestena odavno je poznata u narodnoj, a i u znanstvenoj medicini, pa je ističu mnogi autori. Pitomi je kesten medonosna biljka koja pčelama pruža obilnu pašu nektara i peludi. Kestenov med spada u cijenjene sorte. Tvrdi se da ublažava smetnje probavnih organa (želuca, jetre, žući i slabokrvnosti) i potiče cirkulaciju krvi - širi periferne krvne žile. Ima iznimno djelovanje u oporavku kod žutice, poslije operacije žući i sl.

Ekstrakt lista kestena u farmaciji miješa se s ostalim antikataralnim sastojcima, kao što je majčina dušica, da se dobije sirup protiv kašlja. Ulje iz ploda pitomog kestena ima raznovrsnu primjenu u medicini kao sastojak lijekova protiv trbušnih bolesti. Vitamin K koji se nalazi u kestenovu listu veoma je značajan jer ubrzava zaustavljanje krvarenja. Vratimo se naslovu. Kesten kao hrana ima visoku energetsku vrijednost. Za razliku od oraha i lješnjaka, kojima je glavna sastojina masno ulje, glavni je sastavni dio kestena

škrob, kojega u sirovom plodu ima oko 44%. U kestenu ima šećera, oko 4% bjelančevina, 2% masti, dosta vitamina B1, a samo oko 5 mg% vitamina C. Pečeni ili kuhan plodovi omiljeno su i ukusno jelo. U kulinarstvu se od kestena pripremaju juhe, pire, različiti slatkiši i dodaci nekim jelima.

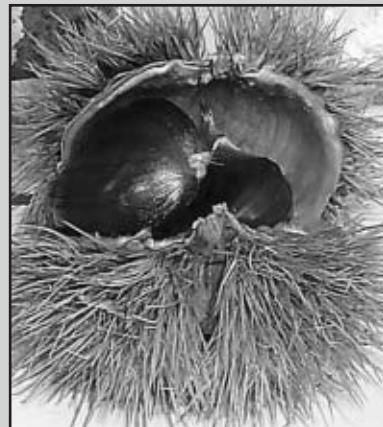

Foto: www.tzzz.hr/novo/slikenovo/kesten.jpg

Đuro Priljeva

Ogoljele površine nastale sjećom šume pitomog kestena i tegljači pretovarenim kestenovim trupcima postali su svakodnevica na području Banovine. (Foto: M. Bučar)

re pitomog kestena postoji u svim šumama pitomog kestena u Europi. Pošast je započela u Italiji, te se proširila prema Francuskoj, gdje je nanijela velike štete, a u Hrvatskoj je prisutna od 1950. godine.

Slično je stanje na Banovini i područjima Medvednice i Učke, gdje je pitomi kesten također autohtonog vrsta, pa je važno sačuvati ga zbog biološke raznolikosti, te ekološke, pejzažne i socijalne (rekreativne) uloge.

Pitomi je kesten moguće zaštiti vađenjem suhih stabala i stabala koja su jako zaražena aktivnim rakom kako bi se sprječilo širenje bolesti, održavanjem šuma redovnom njegom i pravilnim proredom (čime se smanjuje zaraza) i sadnjom novih sadnica, iz kontroliranih rasadnika, što stručnjaci smatraju najučinkovitijom metodom. Trenutačno se, pri provedbi mjera njege i zaštite šuma, pitomi kesten zamjenjuje gospodarski značajnijim vrstama drveća, kakav je hrast kitnjak.

Skupština Pčelarske udruge "Petrinja" odlučila se žurno pokrenuti inicijativu i provesti

sveobuhvatnu akciju za zaštitu pitomog kestena te traži da se kompleksi kestenove šume proglaše prirodnom vrijednošću. Na suradnju pri ostvarivanju tog cilja pozvali su: Ministarstvo poljoprivrede šumarstva i vodnoga gospodarstva, Hrvatske šume, Sumarski institut, Sumarski fakultet "Zagreb", Agronomski fakultet "Zagreb", Hrvatski pčelarski savez, Sisačko-moslavačku županiju, općine i gradove iz te županije u kojoj se prostire najviše kestenovih šuma (Petrinja, Hrvatska Kostajnica, Dvor na Uni, Gvozd, Vojnić), pčelarske udruge s područja županije, te ostale gradove Hrvatske, na čijim područjima se rasprostiru kestenove šume (Zagreb, Požega, Duga Resa, Karlovac).

Petrinjski pčelari predlažu da se odmah prestane s čistom sjećom kestenove šume te da se ostale sačuvane predjele selektivno čistiti od bolesnih i osušenih stabala kestena. Žurno treba izraditi zahtjevan projekt o zaštiti pitomog kestena, koji je od velikog društvenog i nacionalnog interesa. Pčelari vide svoj doprinos u uzgoju kestenovih mlađadića, pod nadzorom stručnih

institucija, kao i u njihovoј sadnji.

Poglavarstvo Grada Petrinje dalo je potporu pčelarskoj udruzi, predložit će Gradskom vijeću da Petrinja prihvati pokroviteljstvo te inicijative, a poduprijet će se sve akcije i radnje Pčelarske udruge «Petrinja» koje pridonose ostvarenju spomenutog cilja. Do zaključenja ovog teksta pozitivne su reakcije stigle iz Grada Karlovca, općine Topusko i Agronomskog fakulteta.

Duro Priljeva

Otočka selidba

Pčelarima u Lijepoj Našoj izgleda se stislo grlo zbog Europske unije i svega što nam nosi. Tako su u svakom selu i Gornjem i Donjem počele nicati udruge kao gljive poslije kiše, ponajviše zbog zaštite pašnih prirodnih bogatstava, koja će proizći iz katastra paša. Pa su tako u susjednoj Sloveniji sví

postali stacionarni, jer ne pušta nitko u svoje dvorište. Tema ove štorije je, pogadate, selidba na drugu pašu.

Mnogi pčelari sele u potrazi za potocima nektara, a neki teku i na dalmatinskim otocima. Selidbu je moguće obaviti bez posebne opreme, sve dok je pčelinjak relativno mali i ima se na raspoređivanju dosta jeftine radne snage. S dobrim poznavanjem i stalnim nadzorom medenja, profesionalni pčelar svaku drugu večer tijekom sezone seli stotinjak košnica. Za takve poslove pčelar mora nabaviti opremu kojom će smanjiti radnu aktivnost, a takvih je pčelara u Dalmaciji jako malo.

Seli se uglavnom subotom ili nedjeljom. I to bi, za odlazak na otoke po mogućnosti, trebala biti jedna od onih sredinom rujna, kada počinje vrisa i po njima još uvijek turisti hodočaste u velikom broju. Poželjno je da ne pada kiša, da je oblačno i temperatura što je moguće niža, da se pčele jadne ne bi preznojavale, jer im pod ceradom u kamionu zna procuriti i vosak i med iz njega. Utovar se obavlja uglavnom po mraku, kamo sriće, po punoj misečini. Zbog vožnje trajektom, koja je isključivo danju, nije moguće organizirati prijevoz, a da pčele ne dočekaju podne u kamionu.

Za selidbu se treba pripremati najmanje dva dana, sa svom potrebnom opremom. Svaki pčelinjak ima gazdu, koji zna što i na koji način prilikom pripreme koristi. Bježalice, mreže, kopče, trake, spajalice, vezivanje, zatvaranje leta... Sve to on mora pripremiti prije nego počne utovar, a za utovar kamiona dolazi

i pomoć. Uglavnom, potrebna su najmanje četiri muškarca. Onda se oni lipo skupe predvečer, dobro naoružaju rukavicama i šeširima, trgnu koju lozu, jer ovo može raditi smo lud ili pijan. Gazda sa zadnjim zrakama sunca, dok najvrednije pčelice žure kući, zatvara leta, nakon čega sledi najteži dio posla, kičmatrans.

Anjc – cvaj, jedni na kamionu slažu, drugi s postolja dižu u kamion. Pčele su, naravno, inteligentne životinje i odmah počaku zube. Tako, uhvatiš li rukom preko mreže, pec, ne to.

- Vidi kako je drži, s dva prsta.
- Što se bojiš! Uvati je lipo, heba je ti!

U kamionu se odmah počakuje koja curi, jer je u košu svitlo.

- U u u ubode me.
- Barba Ante dajte sružve!
- Di je ta dimilica! Utisni joj, brže!

Slaganje košnica u košu posebna je specijalnost. Za dizanje na kat, treba je dobro zagrlit i s puno nježnosti, kao kakvu gim-

nazijalku odlagati na razmake, kako bi ova ispod imala ventilaciju. Nakon što se sva prtljaga utovari i dobro poveže, da ne bi što ispalio, treba prebaciti mrežu. Preko tereta na kamionu prevuče se mreža (malo gušća od onih vreća za krumplire) i sve pčele koje izidu iz košnica tijekom prijevoza ostaju pod mrežom, koja je obavezna ako se pčelarski kamion prevozi trajektom.

Već je prošla ponoć, valjalo bi se zaputit u Split i stat u red za ukrcaj na trajekt. Vozni red kaže da prvi polazi u 10 i 45, a kako je nedilja, neće bit gužve put otoka. Smjena turista je bila jučer i sad se samo vraćaju. Gazda kaže da nema smisla čekati u luci u redu. Bolje da dolje dođemo po ure prije polaska, a da sad odemo kući odmorit, trebat će nam sutra snage. Tako i bi. Kad smo došli dolje, mi jedini pčelari.

Bobi reče:

- Svi su ošli s onim u devet i kvarat.

Pčele koje su izašle kroz mrežu ne udaljuju se od kamiona. (Foto: T. Prnjak)

- Molim!
- To je bija izvanredni, jer je gužva s otoka.
- Vidiš da smo znali, sad smo mogli bit na po puta, ali ništa zato. Ukrcaj na trajekt je počeo i kapo (glavni mornar zadužen za ukrcaj) prilazi našem kamionu. Malo se vrti okolo, ugleda nekoliko pčela, klima glavom i prozbori:
- Znate šta, napravite vi dir po gradu, dodite za 20 minuta pa ču vas ja zadnje ukrcat tako da odma uletite u trajekt bez pčela. I malo bolje potiskajte tu mrežu. Kud ćeš sad. Ništa, odosmo mi dir preko Baća, pa još jedan, nategnemo mrežu i brzo natrag da nam ne pobigne. Gleda on u nas ponovo.
- Evo dvi oko mene, hm nije to dobro, evo još jedne.
- Ma to je osa s pazara.
- To su od onih šta su jutros ošli.
- To su njihove ostale.
- Ne možete s nama. Ima u dvi ure drugi trajekt, taj će bit prazan, pa možete s njim. Žao mi je ne mogu dopustit da nekog ubode.

Sad već očajne, hvata nas histerija dok gledamo kako se trajekt u luci okreće i odlazi bez nas.

Pčele utovarene na kamion i prekrivene gustom mrežom. (Foto: T. Prnjak)

- Pa di čemo sada izgubit tri ure s pčelama? Očemo ih negdi na kavu?
- Daš im dvista eura za povratnu i oni tako.

Skoro je pola dana i počinje vrućina. Tijekom prijevoza pčele je poželjno polijevati vodom iz prskalice, kako bismo ih umirili te im ublažili žđ i stres. Kada se pčele istovare i otvore leta, one jurnu ko lude. To je prije svega zato što su žedne. Ako je usto i vjetrovito, kao što obično biva na otocima, bodu sve živo. Brzim izletom pčele se izgube, jer bez orijentacijskog leta još nisu naučile okoliš i ne znaju se vratiti u svoju košnicu. Ako ste na novu lokaciju stigli kasno popodne, pričekajte noć i tek onda ih otvorite, ali čim se uznenimire, što se vidi kroz mrežu, treba ih politi vodom. Košnice treba otvoriti uz što manje uznenimiravanja, kako se ne bi izgubile ili počele bosti pčelara.

- Trebamo ih istovarit i vidit koja pušta.
- Ma, samo prebacimo još jednu mrežu. Zovi predsjednika, ima on novu od 120 kvadrata.
- Poludit će u kamionu. Trebamo ih odvest negdi u lad, a

u gradu nema tako mesto, di ne-ma ljudi.

Kada se napokon stigne na otok, treba imati pouzdanu lokaciju, jer vas često iznenadi pčelinjak baš na mjestu gdje ste vi željni iskrcati svoje pčele. Nalet je posebna priča. Ima lokacija gdje se u krugu od 500 metara nađe i 10 pčelinjaka s 100 do 200 košnica. Da, u jesen je na otoku poprilična gužva. Osim lokalnih i pčelara iz regije, dodu i pčelari iz susjednih zemalja. Ne možete ništa poduzeti, kada pri obilasku ugledate drugi pčelinjak 50 metara ispred svojega i to u smjeru glavne paše. Veliki interes svjedoči o bogatstvu paše, no često se u razdoblju produžene sezone dogode i gubicici uzrokovani varoom. Zimovati na otocima nije preporučljivo, jer zubato sunce mami pčele iz košnica i dovoljno je da nađe oblak i njihovo se osipanje ne može izbjegći.

Povratak s otoka je slična priča. Neovisno o tome da li je zima ili proljeće, trajekti rjeđe održavaju vezu s otocima. Takvu selidbu treba planirati najmanje tjedan dana prije i to bez obzira na vremenske uvjete. Iako su otočki pčelari i oni koji sele na otoke izloženi teškim uvjetima, informacije o količini padalina i cvatnji redovito prate, te se rado odluče na selidbu ako počne paša.

Tonči Prnjak

Učimo od pčela

Hrvatska gospodarska komora – Županijska komora Šibenik i Hrvatska obrtnička komora Šibensko-kninske županije organizirali

DOPISI

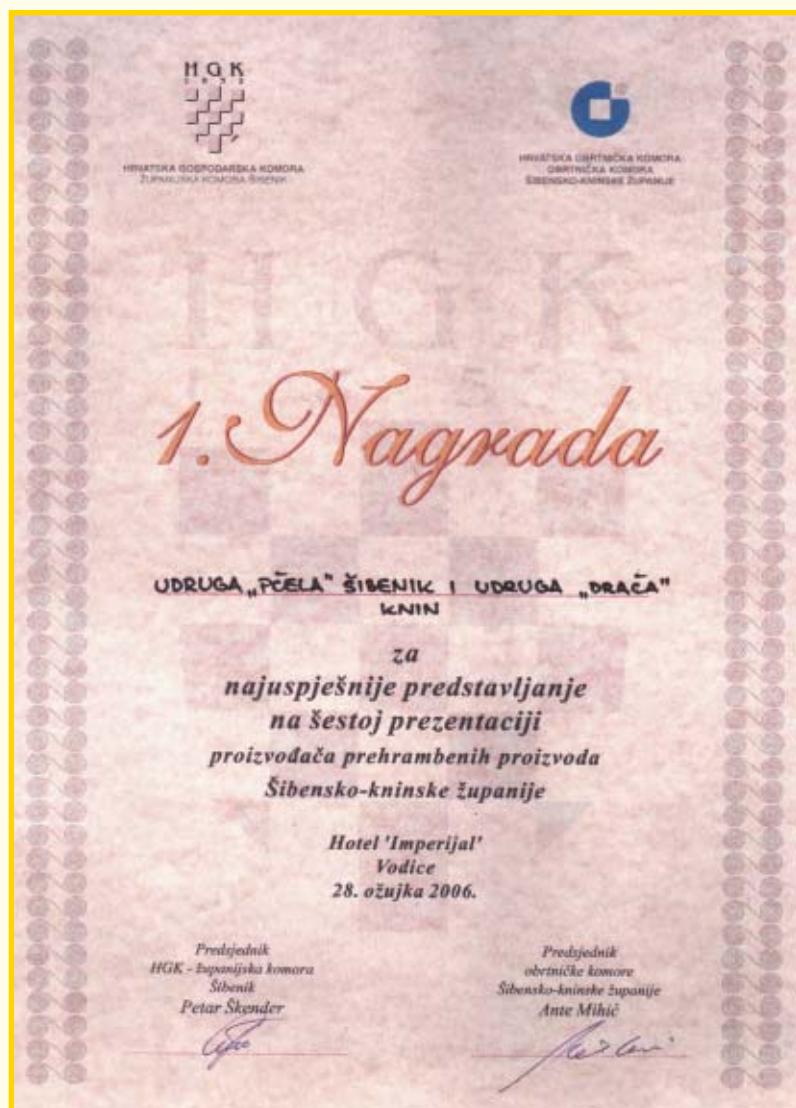
su šesto predstavljanje prehrambenih proizvoda te županije u hotelu „Imperijal“ u Vodicama 28. ožujka ove godine, pod nazivom „Zdrava hrana“. Pčelarske udruge „Pčela“ iz Šibenika i „Drača“ iz Knina sudjelovale su prvi put, i Veni, vidi, vici, što znači prva nagrada u tako jakoj konkurenciji. Naime, dodijeljene su tri prve nagrade, i to udrugama pčelara iz Šibenika i Knina, Obiteljskom gospodarstvu Paić iz Skradina i cehu ugostitelja županijske Obrtničke komore. Na šestom predstavljanju prehrambenih proizvoda okupilo se 25. proizvođača, i to: pčelarskih proizvoda, suhomesnatih, mlijecnih i pekarskih, uzgoj puzeva, šampinjona, maslina i maslinovog ulja, vina, rakije, badema i smokava. Namjera je bila pokazati da u Hrvatskoj proizvodimo i prodajemo domaće proizvode iznimne kakvoće i ekološki ispravne. Proizvodnja takve hrane imat će važnu ulogu i u pridruživanju Lijepe Naše Europskoj uniji. Pčelari tog područja žele pokazati da mogu pridonijeti razvoju gospodarstva kao i poboljšati turističku ponudu Županije nudeći visokokvalitetni i ekološki proizvod prepoznatljiv po svojem zemljopisnom podrijetlu.

Na području ove županije ima više od 150 pčelara s oko 6.500 košnica i više od 150 tona visokokvalitetnog meda, te znatnu količinu peludi, propolisa, voska i ostalih pčelinjih proizvoda. Najkvalitetniji medovi s tog područja jesu od kadulje, vrijeska, zatim od ružmarina, drače, bagrema, livade, kao i poliformni med. Pčelarske udruge nastoje što više popularizirati pčelarstvo, te podučiti pčelare suvremenom načinu pčelarenju.

Mogućnosti za razvoj pčelarstva u toj županiji velike su s obzirom na vrste medonosnog bilja i čist okoliš. Uz ljubav prema pčelama, uz znanje koje stalno upotpunjujemo i upornost koja nam ne nedostaje, ni uspjesi ne mogu izostati. Pčelari znaju da moraju poznavati, uvažavati i slijediti prirodne nagoni i potrebe pčela. Pčele često nazivamo i „krilati farmaceuti“ s obzirom na ono što nam nude, jer zdravlje

se ne može kupiti, niti pokloniti, ono se mora zaraditi. Ovo visoko priznanje pčelarima naše županije obveza je i poticaj da s velikim žarom nastavimo odlažiti našim pčelicama, da i daљe pratimo sva zbivanja u pčelarstvu, a onaj tko neprestano upotpunjuje svoje znanje, pa usuto i mnogo toga uči od pčela, postići će dobar rezultat.

Ivan Eberhart

Nagrada za najuspješnije predstavljanje na šestoj prezentaciji proizvođača prehrambenih proizvoda Šibensko-kninske županije.

Vodič za registraciju oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla hrane

Budući da i na međunarodnom i na domaćem tržištu vlada velika konkurenca za prodaju prehrambenih proizvoda, sve više se cijene autohtonih proizvodi. Njihova svojstva ovise o vrijednosti sastojaka, načinu proizvodnje i prerade te o podneblju s kojega dolaze. Mnogi od tih proizvoda su na dobrom glasu i na međunarodnom tržištu, pa bi ih zbog zaštite i još bolje prepoznavljivosti, trebalo zaštiti oznakom izvornosti ili zemljopisnog podrijetla.

Iz toga razloga Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, izdalo je Vodič za registraciju oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla hrane, koji je državni tajnik dr. Dragan Kovačević predstavio 30. ožujka ove godine. Vodič je izrađen u suradnji s GTZ-om (Njemačkim društvom za tehničku suradnju). Tim vodičem proizvođači su dobili, na jednostavan i prihvatljiv način obavijesti o postupku registracije proizvoda, od toga zašto registrirati oznake, što se može registrirati, pa do primjera registriranih oznaka na razini Europske unije.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva na temelju Zakona o hrani (NN br. 117/03, 130/03, 48/04) u srpanju prošle godine donijelo je Pravilnik o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla hrane (NN br. 80/05),

koji detaljno propisuje proceduru zaštite oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla hrane. Pravilnik je potpuno usklađen s međunarodno prihvaćenim normama Europske unije. Registracijom proizvoda prema tom Pravilniku proizvođačima je omogućena ista zaštita proizvode koju imaju i proizvođači u zemljama Unije kao i njihova prepoznavljivost na tržištu, čime se ujedno podiže razina konkurentnosti domaće proizvodnje na svjetskom tržištu.

U Hrvatskoj je trenutačno po starom Zakonu zaštićeno samo devet proizvoda, dok novim još nije zaštićen nijedan. Svi, trenutačno zaštićeni proizvodi do kraja godine moraju obnoviti zaštitu prema novom Pravilniku, te će se kao tako zaštićeni, smatrati zaštićeni i nakon ulaska u Europsku uniju.

Budući da su se prema dosadašnjem iskustvu novih članica Europske unije, njihovi zaštićeni proizvodi, a koji su bili zaštićeni europskim pravilnikom, prema inerciji prihvaćali zaštićenima i u Europskoj uniji, tre-

balo bi prije ulaska Hrvatske u Uniju zaštiti što je moguće više proizvoda.

Sada se hrvatski pčelari trebaju dogovoriti i odlučiti koje bi od domaćih pčelinjih proizvoda bilo korisno zaštititi, a u pravilniku i vodiču će doznati koji proizvod će moći nositi oznaku izvornosti, a koji oznaku zemljopisnog podrijetla hrane.

Cjelovit vodič nalazi se na internetskoj stranici Ministarstva (www.mps.hr).

Vedran Lesjak

Istarski pčelari na studijskom putovanju u Italiji

U organizaciji Pčelarske udruge „Lipa“ iz Pazina šezdesetak istarskih pčelara sudjelovalo je na trodnevnom studijskom putovanju u Italiji. Glavni događaj bio je sajam „Apimel“ u Piacenzi, najveća pčelarska manifestacija u Italiji s mnoštvom pratećih pro-

Istarski pčelari u Italiji (Foto: J. Banko)

grama, poput sajmova i izložbi ekološke poljoprivrede, autohtonih proizvoda, ukrasnog bilja, cvijeća, sjemenja, strojeva i alata za okućnice, i slično. Osim stručnih motiva ovog posjeta sajmu, cilj putovanja bio je i uspostavljanje kontakata s proizvođačima pčelarske opreme koja se u Hrvatskoj ne proizvodi (kao što su egalizatori i dozatori meda, otklapaci saća i slično) te s talijanskim pčelarskim institucijama i stručnjacima radi njihovog uključenja u program Dana meda u Pazinu slijedeće godine. Naime, uspjeh ovogodišnjih Dana meda, održanih sredinom veljače, potaknuo je potrebu da se istakne značenje ovog skupa, rekao je predsjednik PU „Lipa“ Ranko Andelini. Sajam „Apimed“ u pčelarskom dijelu obuhvaća prodajne izložbe svega što ima veze s pčelarstvom i medom, od osnovne opreme do najrazličitijih proizvoda, no zanimljiv je i stručni dio, koji se sastoji od predavanja i predstavljanja. „Talijani su na puno višem stupnju nego mi po opremi kojom se koriste, po profesionalizaciji pčelarstva, a pogotovo kad je riječ o udruživanju“, rekao je Andelini. Talijanski se pčelari udružuju u zadruge i konzorcije kako bi olakšali i pojefitnili administrativne i druge poslove, koji nisu izravno povezani s pčelarenjem. U nekim oblicima udruživanja pojedini pčelari zadržavaju individualnost i vlastitu proizvodnu marku, dok u drugima stvaraju proizvod koji prodaju pod zajedničkom etiketom. Ta su iskustva korisna i za naše pčelare, ali da ih se promijeni, najprije treba povećati broj košnica po pčelaru, smatra Andellini. Osim sajma u Piacenzi, istarski su pčelari posjetili pčelarsko imanje Massimiliana Fasolija u mjes-

tu Lodi, te sjedište najvećeg talijanskog proizvođača košnica i pčelarske opreme tvrtke C.M.A. u vlasništvu braće Pitaresi u mjestu Casale Monferato. U njihovu prodajnom centru istarski su se pčelari opskrbili mnogim potrepštinama koje se kod nas ne mogu naći, od ambalaže za propolis do zaštitnih odjela, maski, sita za filtriranje meda i slično. Na imanju uglednog talijanskog pčelarskog stručnjaka Massimiliana Fasolija, koji ima petsto košnica na desetak lokacija u središnjoj i sjevernoj Italiji, istarski su pčelari obaviješteni o domaćinovim izumima i novitetima kojima je racionalizirao svoju proizvodnju. Među njima su posebno oblikovani elementi košnica za lakšu manipulaciju te dvoetažni prostor za vrcanje meda, gdje med slobodnim padom spušta u spremnike bez upotrebe crpki, što mu daje bolju kvalitetu. Fasoli održava i škole pčelarstva, surađuje s mjesnom školom i raspolaze mnogim pozitivnim iskustvima koje je spreman prenijeti i sudionicima Dana meda, koji će se održati sljedeće godine u Pazinu, na koje je vrlo

rado prihvatio doći kao predavač.

Osim stručnog dijela, studijsko putovanje djelomice je bilo turističko tako da je subota iskorištena za posjet Azurnoj obali u francuskoj, posjećena je Nica, Monako, Monte Carlo, tvornica parfema u Ezzu, te Genova na putu za Piacenzu u nedjelju ujutro.

Tako su istarski pčelari spojili ugodno s korisnim. Osim što su trodnevni boravak u Italiji i Francuskoj iskoristili za stjecanje novih znanja i da upotpune novu opremu, napunili su i „akumulatore“ za novu pčelarsku sezizu.

Josip Banko

Pčelarska izložba u Celju

U Sloveniji se i ove godine održala još jedna od kvalitetnih pčelarskih izložaba u našoj blizi-

Pčelarska izložba u Celju (Foto: V. Lesjak)

ni. Slovenski pčelarski savez u suradnji s Celjskim sajmom organizirao je 25. i 26. ožujka za širi krug pčelara, već dobro poznatu pčelarsku izložbu i međunarodno savjetovanje. Skup se već više godina održava u Celju, u prostorijama Celjskog sajma.

Nadaleko poznata izložba popraćena lijepim vremenom privukla je mnoge pčelare i posjetitelje. Bilo je pčelara iz svih republika bivše Jugoslavije, a i onih iz susjednih zemalja Europske unije.

Kao i većina izložaba, i ova je počela otvorenjem i pozdravnim govorima čelnih ljudi slovenskog pčelarstva. Nakon uvodnog dijela počela su predavanja, koja su pčelari pozorno slušali. Za one koji nisu mogli dugo sjediti, na izložbenom dijelu zasigurno se moglo naći nešto zanimljivo. Mnoštvo slovenskih i ostalih europskih izlagača predstavilo je pčelarima najnovije tehnologije i pomagala u pčelarstvu. Iako su pčelari u početku bili nezadovoljni zbog nešto viših cijena, vladala je velika zainteresiranost za opremu, pa je naposljetku svatko nešto odnio kući.

Zanimljivo je bilo slušati komentare naših pčelara koji su ovu izložbu uspoređivali s 2. pčelarskim sajmom u Gudovcu. Sudjelujući na obje izložbe, usudim se reći da nema velike razlike. Zlobnici bi sigurno mogli naći mane i jednoj i drugoj, ali će samo iskusni pčelari, koji su obišli mnoge pčelarske izložbe, objektivno moći reći koja je bolja. To, uvjek nezahvalno pitanje, koja je izložba bolja, manje je važno od činjenice da je i bilo kakva izložba bolja nego

da je uopće nema. Pčelari trebaju događaj na kojem će svatko naći nešto za sebe, mjesto na kojem se predstavlja pčelarstvo. Ni mnoštvo najnovijih informacija iz pčelarstva, ni suvremena tehnika, ni sve ostalo vezano za tehnologiju pčelarenja nisu toliko važni koliko je važno družiti se, sretati stare prijatelje i poznane i razgovarati.

Vedran Lesjak

Pčelarska izložba za Josipovo u Lipovljanim

Na zamolbu Poglavarstva općine Lipovljani, pčelari iz Lipovljana i Krivaja, koji su članovi Pčelarske udruge „Metvica“ iz Novske, za Josipovo, za Dan općine, Dan župe svetog Josipa i Dan Osnovne škole „Josip Kozarac“, priredili su prvi put u svojem mjestu pčelarsku izložbu.

Tako su naši mještani, toga rano proljetnog, sunčanog dana

u parku na Trgu hrvatskih branitelja mogli vidjeti, a i kušati pčelarske proizvode. Osim tih proizvoda, bilo je pribora i opreme za pčelarstvo. Naši dugogodišnji, iskusni pčelari Mirko Knjižek, Veljko Dalenjak, bračni par Josip i Katica Turas, te Vlado Turas vrlo rado su sumještanjima, prijateljima, poznanicima i susjedima, odgovarali na njihova pitanja o pčelarstvu. Bilo je tu izloženo sve - vrste košnica, nove i stare, pribor i alati, nekoliko vrsta medova u staklenakama, med u saču, propolis, perlad, vosak, nekoliko vrsta kolača od meda, te neizbjegna medna rakija, koja se najviše degustirala, vjerojatno kao obrana od gripe, ha, ha, ha. Inače, na izložbi se nije moglo ništa kupiti, a izloženi med poslije je doniran župnom uredu i predškolskoj usstanovi iz Lipovljana.

Tako smo mi s lipovljanskog područja svojim izložbenim štandom uveličali Josipovo, a svojim donacijama, kojih tijekom godine ima nekoliko, pokazali smo da smo humani, ozbiljni i aktivni. Ovom prigodom našoj

Pčelarska izložba za Josipovo u Lipovljanim

općini zahvaljujemo na lokalnom poticaju koji nam je Poglavarstvo odobrilo, a koje iznosi 10 kuna po košnici.

Mirko Knjižek

Mora li ekološki pčelar običnom pčelaru biti vuk?

Razmišljajući o tome kako da započem ovaj članak te kako da ga naslovim, pala mi je napamet izreka koju sam čuo na jednom, od za mene uvijek poučnih predavanja uglednog učitelja praktičnog pčelarstva Pavela Zdešara. Naime, govoreći o pozitivnom suparništvu među pčelarima tijekom ljetnih paša i selidbe pčela, rekao je: "Tijekom zime pčelar je pčelaru čovjek, a ljeti pčelar je pčelaru vuk". Time je ujedno istaknuo da bi pčelari trebali iskoristiti zimsko razdoblje za zajednički nastup i borbu za svoje pravice, ali i da razmjene pozitivna iskustva i izgrade bolje međuljudske odnose jer pčelarstvom se ne bavimo nego pčelarstvo živimo.

Na prošlom sastanku članova naše Udruge raspravljali smo o sve češćoj pojavi da pojedini (ističem ovo "pojedini") ekološki pčelari, kroz razne priloge i istupe u medijima te na tržnicama na kojima prodaju, svoj med nastoje predstaviti i prodavati tako da podvaljuju, a i otvoreno govore da je med "običnih" pčelara pun antibiotika, pesticida i šećera. To nas je ogorčilo te potaknulo da nastane ovaj članak, u kojem izražavamo svoje nezadovoljstvo i osuđujemo takve pojave.

115

To posebno začuđuje jer i oni jako dobro znaju da i naši i njihovi uzorci meda moraju proći iste zakonske procedure i analize, te da bi se našli na tržnici ili nekom drugom prodajnom mjestu moraju biti negativni na rezidue i druge ostatke, ili je možda njihov problem u tome što ničime ne mogu dokazati da je njihov med bolji od našega. Istodobno ne moraju i ne mogu dokazati kako zaista ne koriste lijekove koje koristimo mi ostali pčelari, osim da pojedinci u nadzornim ekološkim udrugama u njih imaju neizmerno povjerenje.

Otprilike godinu prije nego što je kod nas objavljen pravilnik o ekološkom pčelarenju, u Hrvatskoj pčeli tiskan je članak preuzet iz njemačkog pčelarskog časopisa, u kojem je rečeno da se za ekološko pčelarenje odlučuju zato što u njihovoj okolini više ne ma divljih i prirodnih područja, pa su na neki način htjeli zaštiti i predstaviti med s takvih područja. Pitam se zašto mi moramo stalno nekome dokazivati da imamo kvalitetan med, kad nam 99% meda još uвijek pčele ubiru upravo s takvih divljih, prirodnih područja, ničim tretiranih, te iz našeg Bogom danog šumskog bogatstva. Umjesto da smo upravo zato sav med proglašili čistim i ekološki prihvatljivim, po običaju smo počeli izmišljati toplu vodu.

Pojedini naši kolege, koji ste se odlučili pčelariti na ekološki način, misleći možda da ćete lakše riješiti problem, a u nedostatku dokaza da je Vaš med bolji, nemojte kritizirati naš med u medijima i nemojte kupcima na tržnici, kada prigovore da je Vaš med preskup, uzvraćati neka idu

kupiti smeće puno pesticida za manje novaca.

Volio bih da netko u našem glasilu objavi rezultate istraživanja o tome kako obični čavli zabijeni u drvo nastavka utječu na kvalitetu meda.

Tomica Potočki

Konvencionalni i ekološki pčelari

(1. dio)

U posljednje vrijeme mi ekološki pčelari opažamo da se sve više kritizira naša proizvodnja, način promidžbe i prodaje ekoloških proizvoda. Zato je potrebno razgovarati o toj temi te istodobno pridonijeti novoj konceptciji našeg lista.

U početku ekološki pčelari nisu mogli razviti veću proizvodnju, jer su morali proizvesti potpuno nov vosak na ekološkoj lokaciji, zatim izradivati satne osnove ručno prešom. Nakon toga su pojedinci uvozili ekološke satne osnove; za uvoz su morali imati posebne dokumente, u što je trebalo uložiti novac, vrijeme i napor da objasne svoju dobru namjeru. Vosak je usko grlo razvoja ekološke proizvodnje, sve ostalo je tehnika. Iako su svi znali (ili mogli saznati iz ovog časopisa) i to na vrijeme, naši opskrbljivači, ni na usmene molbe do danas nisu uvezli ekološki deklarirane satne osnove. Kada su to napravili pčelari na svoje ime i za svoje potrebe, sukobili su se s nizom propisa i prijetnjim kaznenim odredbama. Takav odnos nije u skladu s deklarativnom i u pojedinim županijama stvarnom potporom razvoju ekološke proizvodnje.

Sada, kada se na ekološki način pčelari već pet godina, spomenuti problemi su prevladani i ekoloških pčelara je sve više.

Namjera je prevesti cijelokupno hrvatsko pčelarstvo na stupanj integralne zaštite. To znači da odmah treba odvajati vosak od mednih poklopaca i vosak od građevnjaka, za zamjenu satnih osnova. Pri tome prednost treba dati preradivačima koji će nam napraviti satne osnove od tako izabranog našeg voska. Možemo i tu žmiriti, ali tko stvarno čita Hrvatsku pčelu, mora se sjećati objavljenih podataka o ostacima lijekova u vosku. Nakon toga ukupno do 10% bi se moglo prevesti na ekološko. To bi se moralno dogoditi u sljedećih pet godina, jer pet godina već kasnimo. Dakle, 90% ostaje u integralnoj zaštiti. Samo 10% ekoloških realna je pretpostavka u tom roku.

Ako se (preslika sa Zapada) i ostvari, razvojni smjer prema kojem potražnja za ekološkim proizvodima raste dvostruko brže od proizvodnje, a konvencionalni pčelari ne prijeđu barem na integralnu zaštitu, dogodit će se

sukobi na tržištu i konvencionalni pčelari u neposrednoj konkurenciji s ekološkim neće moći opstati.

Zašto šansu imaju sada, samo ekološki pčelari još nisu razvili svoje kapacitete. Sada imaju zadovoljavajuće uvjete i povoljan zakon, proširuju ekološke pčelinjake, troškovi su im gotovo fiksnii, a veća proizvodnja će omogućiti manju cijenu koštanja po proizvodu. Kada sam za 950 g tražio (i dobio) 52,00 kn, nitko se od konvencionalnih pčelara nije bunio. Proširenjem sam mogao ponuditi za 40,00 kn, čemu su pojedinci prigovarali i negativno komentirali.

Inspekcije izravno pregledavaju med; zanimljivo ih je gledati kako preskaču sve namirnice koje po količinskom redoslijedu troši jedna obitelj u tom kraju.

Odmah izaberu med i počnu borbu za zdravu hranu. Postupak im je ispravan i korektan, ali kada bi se rukovodili prema težinskoj zastupljenosti namirnica u uobičajenim obrocima i kada bi obzir uzeli u da više od pola obroka čini voda, dugo bi

im trebalo da dođu do žlice meda i njezinog utjecaja na zdravlje, ona bi se našle vjerojatno među dodacima i začinima.

A novinari nikako da objave nalaze inspekcije kada je roba ispravna, samo čekaju priliku za aferu. Ipak, bilo bi lijepo pročitati da su svi vrijedno radili i da je sve u redu, možda bi pomoglo i turizmu.

Nismo mi u tome najvažniji, ako zaista rade svoj posao kako bi zaštitili potrošače, onda ih u svakom smislu podupiremo. Ako provjeravaju samo pčelare, budimo jednaki pred zakonom; po stanju naših proizvoda to jesmo i nama je to najlakše. Okruženi smo mnogim punionicama meda s veterinarskim brojem i usluga nije ni upitna ni preskupa. Ekološki proizvođači također moraju imati potrebnu dokumentaciju kao i ostali pčelari, a još i onu kojom dokazuju da imaju pravo na eko-znak. Budući da eko znak ne mogu dobiti bez osnovnih analiza, rezultat je ispravnost i usklađenost sa zakonom.

*Milan Pastuović,
ekološki pčelar*

IZ PČELARSKIH UDRUGA

Održana godišnja skupština Pčelarske udruge "Kadulja" iz Ljubuškog

U nazočnosti više od 150 pčelara, uzvanika i predstavnika vlasti u Ljubuškom je 19. veljače ove godine održana redovita godišnja skupština Pčelarske udruge „Kadulja.“

Skupštinu je otvorio i vodio predsjednik Udruge Robert Bilić, koji je podnio izvješće o njezinom prošlogodišnjem radu kao i plan rada za iduću godinu. Važno je istaknuti da su pčelari Ljubuškog uz pomoć struktura vlasti konačno dobili prostorije, koje su sami uredili, i uz pomoć donatora opremili između ostalog i računarskom opremom. Vlastite prostorije će svakako biti važan uvjet za napredak, u radu na razvoju i

poboljšavanju pčelarstva, u Ljubuškom i šire. U zadatke za iduću godinu kao prioritet postavljeno je, između ostalog da se povežu na internet te da izrade svoju stranicu. Pčelari su predložili i da se iznade mogućnost pretplate na Hrvatsku pčelu, te da časopis primaju na kućne adrese.

Od uzvanika, osim načelnika općine Nevenka Barbarića, treba istaknuti direktora USAID -

IZ PČELARSKIH UDRUGA

LAMP Brajana Fehija, koji nije krio pozitivno iznenađenje te povhalio takav skup pčelara Ljubuškog. Rekao je da će njegova kuća i dalje financijski podupirati predavanja i studijska putovanja pčelara na stručne sajmove, odnosno kreditirati osmišljene programe pčelara. Na kraju proceduralnog dijela skupštine, dodijeljena su posebna priznanja za pomoć, razvoj i poboljšanje pčelarstva, i to Mati Krstičeviću, Ivanu Biliću, Antonu Borasu, Nevenku Barbariću (načelnik općine), Davoru Mediću (predsjednik izvršnog vijeća općine); Organizacija USAID – LAMP i Restoranu OHAIO u kojem se stalno održavaju pčelarski skupovi i predavanja. Svi nagrađeni su zahvalili na priznanjima.

Na kraju je organiziran ručak za sve nazočne, pa su pčelari mogli između sebe razmijeniti iskustva i dogodovštine iz proteklih sezona.

Nije tako davno bilo kad su mnogi od tih vrijednih pčelara bili učlanjeni u Udrugu „Kadulja“, iz Metkovića, međutim sada kolege iz Metkovića mogu vidjeti što u susjeda.

Svaka čast pčelari Ljubuškog!!

Milan Jaćimović

Prva godina Pčelarske udruge "Propolis"

Pčelarska udruga „Propolis“, utemeljena na osnivačkoj skupštini u travnju prošle godine, 27. ožujka ove godine održala je prvu redovitu godišnju skupštinu.

Iako još mlada, ta pčelarska udruga već ima oko šezdeset

članova, koji proteklih godinu dana nisu sjedili prekriženih ruku, nego su odmah pronuli poslu. Između mnogih hvalevrijednih akcija koje su bile spomenute na skupštini, bilo bi važno napomenuti neke. Humanitarno – edukativni susret pčelara i djece iz vrtića, ostavio je djecu bez daha vidjevši pčelice u apsariju. Zajedno za profesoricom Huber iz Srednje poljoprivredne škole organizirali su za Božić poklanjanje 150 bočica meda štićenicima Doma umirovljenika „Dubrava“, čije je dojmove tog trenutka bilo teško opisati. Krajem prošle godine Udruga je organizirala i pčelarsku školu, koju pohađa veći broj i pčelara početnika i iskusnijih pčelara željnih novih znanja.

Na skupštini je iznesen Program rada Udruge za 2006. godinu, iz kojeg se moglo zaključiti da ni ovu godinu neće biti besposleni, nego će sav napor uložiti za poboljšanje pčelarstva, podizanje ugleda meda kod kupaca te na humanitarno – edukativno akcije.

Na skupštini je bila predstavnica Gradskog ureda za poljoprivredu i šumarstvo, gospoda Đurdica Sumrak te mnogi predstavnici pčelarskih udruženja Zagreba i okoline.

Vedran Lesjak

30 godina Udruge pčelara "Metvica" iz Kutine

Pčelari iz Udruge „Metvica“ iz Kutine na svojoj redovitoj skupštini 26. veljače ove godine

svečano su obilježili 30 godina svojeg postojanja.

Na svečanoj skupštini bili su i brojni uzvanici iz Županije sisačko-moslavačke, Grada Kutine, izaslanici susjednih udruženja, a posebno zadovoljstvo pčelara izazvao je odaziv predstavnika Hrvatskog pčelarskog saveza na čelu s predsjednikom Martinom Kranjecom i Stjepanom Brijačkom. Na radnom dijelu skupštine, koju je vodio Darko Bohatka i na koju se odazvalo 86 pčelara, jednoglasno su prihvaćena izvješća predsjednika Pčelarske udruge "Metvica" Ivice Lončarevića, Nadzornog odbora i blagajnika.

Predsjednik Udruge iznio je program njezinog rada za ovu godinu i izrazio posebnu zahvalnost Poglavarstvu Kutine na prostorijama u središtu grada, koje je Udruga dobila na korištenje idućih 5 godina. U drugom, svečarskom dijelu skupštine tajnik Simeon Nikić osvrnuo se na 30 godina djelovanja Udruge i doprinos njezinog prvog i, nažalost, pokojnjog predsjednika Josipa Bjelickog. Na skupštini su podijeljena priznanja svim predsjednicima i tajnicima Udruge od osnutka do danas, aktivnim članovima, kao i udružama iz susjednih mesta za višegodišnju suradnju na razvoju pčelarstva.

U obraćanju pčelarima i gostima predsjednik HPS-a Martin Kranjec govorio je o mjerama koje će poduzeti HPS u rješavanju krize u pčelarstvu. Napomenuo bih da su jubilaru skupštini primjereno popratili i mediji, Nezavisna televizija, Radio Moslavina i Moslavački list.

Branko Bazina

OD KOŠNICE DO STOLA

Juha od povrća i meda

3 žlice meda,
1/2 žličice kima,
1/2 žličice peršina,
1 češanj luka,
1 sitnija blitva,
1 žlica bosiljka,
1 žlica gorušice,
2 poriluka,
2 stabljike celera,
2 žlice biljnog ulja,
3 žlice pšeničnog griza,
4 mrkve i
6 šalica vode

Povrće narežemo na kockice i stavimo ga u srednje velik lonac. Nalijemo vodu i sadržaj zakipimo, smanjimo vatru i kuhamo oko 20 minuta. Tada procijedimo vodu i stavimo na stranu. U drugom loncu za-

grijemo ulje i uz stalno miješanje postepeno dodamo griz, gorušicu, med i miješamo još oko 3 minute. Zatim postepeno umiješamo 4 šalice vode u kojoj se kuhalo povrće, a onda povrće i začinsko bilje. Zajedno neka se kuha još 10 minuta.

Proljetna voćna salata

(za 4 osobe)

5 žlica meda
25 dag bresaka
25 dag marelica
15 dag šumskih jagoda
10 dag vrtnih jagoda
2 žutanjka
3 žlice šećera
2 dcl bijelog vina

Breskve i marelice operite, ocijedite, ogulite, očistite od koštica i narežite na manje kockice. Šumske i vrtne jagode stavite u cjediljku i operite pod laganim mlazom vode, a zatim ocijedite. U dublju staklenu posudu naizmjenično slažite voće dok sve ne potrošite. Voćnu salatu potom prelijte ohlađenim mednim preljevom, te držite u hladnjaku od posluživanja.

Preljev: Žutanjke i šećer miješajte tako dugo dok ne dobijete gustu, pjenastu smjesu. Postepeno je dodavajte vinu i na laganoj vatri miješajte dok ne dobijete gustu kremu. Tada u kremu dodajte med i miješajte dok se sve ne sjedini. Dobro ohladite i prelijte voćnu salatu.

MEDIN SAN d.o.o.

Prodaja pčelarskog pribora i opreme za pčelarstvo

Strojarska cesta 2 • Zagreb • www.medinsan.hr • tel. 01/6110-565

AKCIJA!!!! SVIBANJ / LIPANJ

GOTOVINSKI POPUST NA SVE TIPOVE VR CALJKI 10%

Automatski otklapač saća

Elektromotorna stupna bušilica
za bušenje okvira odjednom

Izvod iz cjenika:

Vrcaljka RSF 4 okvira – 1.560 kn

Dimilica - pocićana – 69 kn

Košnica LR – 499 kn

Košnica AŽ 10 okvira – 599 kn

Košnica AŽ 11 okvira – 620 kn

Košnica AŽ 12 okvira – 654 kn

Nukleus LR 5 okvira – 170 kn

Nukleus LR 7 okvira – 200 kn

Hvatač peludi – 89 kn

Okvir LR – 3,5 kn

Ekološka boja za košnice – 35 kn/l

Zamjena voska za satne osnove – 4 kn/kg

Vrcaljka RSF 6 okvira, samookretna, automatska 222+12 V – 9.800 kn

Vrcaljka, radikalna, 24 okvira, automatska – 9.800 kn

CIJENE SU MALOPRODAJNE SA PDV-om

Kompletan cjenik roba i usluga na www.medinsan.hr

Robu šaljemo pouzećem isti dan

Roba za daljnju prodaju popust 10%

Stranim kupcima vraćamo PDV

Plaćanje čekovima na više rata. • Plaćanje karticama - American, Diners, Maestro, Visa...

Koordinacija kestenove paše u Dvoru

I ove godine organizirali smo koordinacijski tim za dolazak na kestenovu ispašu na području naše općine. Zbog velikog interesa i dolazaka selećih pčelara na naše područje svake godine dolazilo je do velikih koncentracija pčelara na pojedinim lokacijama. Da do toga ne bi došlo i ove godine, molimo sve pčelare koji namjeravaju doći da se pravovremeno jave našim koordinatorima i našoj udruzi te da rezerviraju svoje mjesto na vrijeme.

Koordinator za područje Zrinske gore je gosp. Štefko Špančić, tel: 044/876-496, mob: 091/582-2147 i to za slijedeće lokacije: Rogulje, Jovac, Zrin, Spreča, Brđani 1 i 2 te Šamarica (Čavić brdo).

Koordinator za područje Trgovinske gore je gosp. Željko Cvetković, tel: 044/877-082, za slijedeće lokacije: G. Ljubina, Borojević brdo, Majdan, Javnica, Kotarani, Čemernica i Sočanica.

Koordinator udruge je gosp. Dragoljub Arbutina, tel: 044/878-077, mob: 091/ 9399-121.

Molimo sve pčelare da imaju razumijevanja i povjerenja te da sa sobom ponesu urednu dokumentaciju potrebnu pri seljenju pčela.

Sa poštovanjem!

*Pčelarska udruženja "Kesten" Dvor
Dragoljub Arbutina*

ecomelis

**OTKUPLJUJEMO
SVE VRSTE MEDA**

Zagreb, Rudeška 14
Tel.: 01/3886-994
GSM: 091/3886-994
www.vm2.hr

od 1955.
**OTKUPLJUJEMO
KONTINENTALNE VRSTE
MEDA, CVJETNI PRAH I
PROPOLIS,
A PLAĆAMO ODMAH**

**ZAINTERESIRANI SMO ZA
DUGOROČNU SURADNJU!**

Tina Ujevića 7, Velika Gorica
tel. 01/6216-444
mob. 098/351-090

**APIS
PETRINJA**

**PROIZVODNJA OPREME
ZA PČELARSTVO**

Proizvodimo:
košnice LR, AŽ i Farar;
nukleuse; matične rešetke;
razmake; spojke za
nastavljače

Pogon Čazma
Gornji Draganec 117
Tel./fax 043/776-062

OGLASI

Prodajem pčele na LR i AŽ okvirima, rojeve i maticu.
GSM. 098/9556-232

Prodajem pčelarsku vagu nosivosti 100kg za LR i AŽ košnice. Cijena 1.200 kuna.
Tel. 098/681-117

Prodajem prirodne rojeve.
GSM. 098/739-412

Prodajem novu vrcaljku, el. pogon, samookretna, kazetna, sa 6 okvira ili mjenjam za pčele.
GSM. 091/5248-207

Prodajem 20 pčelinjih zajednica na AŽ-standard okvirima, kamion TAM-5500 sa 54 AŽ košnice napućene pčelama i rojeve sa grane.
GSM 098/9249-299

Prodajem kamion TAM 110 sa kranom, generalno ureden, pogodan za paletno pčelarenje. Moguća zamjena za osobni auto.
Tel. 044/608-393 – zvatí poslije 20 sati.
GSM. 091/7909-676

Prodajem kamion sa 66 AŽ-grom košnicu, napućenih pčelama.
Tel. 043/231-572

Prodajem LR nastavke i LR okvire u rinfuzi ili sastavljene.
Tel. 01/2346-020
GSM. 098/696-504

Prodajem kontejner sa AŽ košnicama, napućen pčelama i vrcaljku, 8-okvirnu, samookretnu.
GSM. 095/8102-029

Prodajem 30 – 40 pčelinjih zajednica na LR okvirima i 10 DB košnica napućenih pčelama.
Tel. 043/332-707

Prodajem autobus DUBRAVA sa 66 AŽ košnica napućenih pčelama, hitno.
Tel. 044/679-509
GSM. 091/2540-905

Prodajem pčelinjak na kamionskoj prikolici sa 40 AŽ košnica, 10 okvirnih i 6 AŽ košnica, 7 okvirnih, sa svim priborom.
GSM. 091/5341-143

Prodajem 10 LR košnica sa 3 nastavka, bez pčela i veću količinu novih okvira, cijena povoljna.
GSM. 098/9353-163

Prodajem TAM 110 T10, tegljač, dupli pogon, ispravan i registriran za prijevoz pčela, te TAM 110 T10, dupli pogon, sa kontejnerom i 38 AŽ košnica, 10/10-grom, bez pčela, povoljno.
GSM. 099/2135-358

Prodajem rojeve i pčele na LR i AŽ okvirima. SB.
GSM. 098/494-128

Prodajem pčele na 5 i 10 LR okvira.
Tel. 032/841-230
GSM. 098/798-163

Prodajem kamion sa 72 AŽ košnice napućene pčelama.
Tel. 031/736-393
GSM. 098/224-885

Prodajem povoljno 8 nukleusa sa 6 okvira za nastavljače.
Tel. 01/3393-270 – zvatí oko 19:30.

Prodajem rojeve i punim košnice pčelama po dogovoru, potpuno napućenje plodišta za ciljane paše ili rojenje.
GSM. 091/6603-766

Prodajem LR košnice, 45 komada, sa 4 nastavka, kompletne, korištene jednu sezonu.
Tel. 044/679-509
GSM. 091/2540-905

Prodajem pčele u paketnim rojevima, na LR i AŽ okvirima, skupljače peluda i snelgrove daske za dvomatično pčelarenje na LR košnicama.
GSM. 091/5668-814

Prodajem pčelinja društva na AŽ i LR okvirima.
Tel. 053/681-166

Prodajem prikolicu sa 50 praznih AŽ košnica.
Tel. 031/813-321

Prodajem vosak.
Tel. 099/6855-537

Prodajem 2 kontejnera bez pčela.
Tel. 043/427-089

MATICE DOMAĆE SIVE PČELE

(*Apis mellifera carnica*)

od 01.svibnja do kraja rujna

Obratite se na vrijeme
i s povjerenjem,
kvalitetna mlada matica ne košta
- ona plaća.

Stjepan Kebet
Sigetec, I.B. 38 B
48321 Peteranec
GSM: 098-706 545
Tel: 048-865 333
stjepan.kebet@kc.htnet.hr

za narudžbe od 15 matica i više,
poštarna besplatna

Članovi Hrvatskog pčelarskog saveza plaćaju članarinu preko pčelarskih udruga. Pretplata za nečlanove iznosi 320,00 kn, a za inozemstvo 60 EURA. Cijena pojedinog broja za tuzemstvo iznosi 30 kuna. Časopis izlazi jedanput mjesечно. Pretplatu prima Hrvatski pčelarski savez, broj žiro računa **2484008-1100687902**. Časopis se tijekom godine ne može otkazati. Rukopisi se ne vraćaju. Naklada 3.000 primjeraka. Tisk "GANDALF"

”KOŠNICA”

Otvorili smo punionicu meda!

SUPER POVOLJNO!

- Selektivne maticice već od početka svibnja
- Sjeme facelije
- Tegle 720; 370 i 210 ml
- 12 voltne električne dimilice
- Električni nož s regulatorom za otklapanje sača
- Pčelarska literatura

PRODAJA:

- pčelarskog pribora i opreme
- svih vrsta sestrnih osnova
- lijekova za pčele
- sredstava za borbu protiv varoje (oksalna, mlječna i mravljka kiselina)
- električnih grijaca za dimljenje varoje
- podložaka za varoje
- običnih, stimulativnih i ljekovitih pogaća
- selektivnih matica

OTKUPLJUJMO:

- med
- vosak
- propolis
- pelud
- matičnu mlječ

Sniženje cijena sezonske robe

Korčulanska 3f, Zagreb,
tel: 01/61-81-714
tel/fax: 01/66-40-797

Robu naručenu pouzećem šaljemo isti dan
Mogućnost plaćanja kreditnim karticama

radno vrijeme
od 8,30 do 16,00

Maloprodaja:
Zagreb, Trnjanska 33, tel.: 01/ 61 50 730
Split, Mosečka 52, tel.: 021/ 502 635
Rijeka, Veslarska 8, tel.: 051/ 213 635
Čepin, Kralja Zvonimira 73, tel.: 031/ 382 560

PIP d.o.o.
Bijenik 158, Zagreb
tel.: 01/ 37 38 492
e-mail: pip@pip.hr
www.pip.hr

PIP-BH d.o.o.
Velika Kladuša, BIH
tel.: +387 37 773 345
Predstavništvo Sarajevo
tel.: +387 33 463 528

Pčelarski potrepštine možete kupiti i u slijedećim prodavaonicama:

KTC d.o.o.
Križevci, Markovićeva bb, tel.: 048/ 712 412
Virovitica, Vukovarska 3, tel.: 033/ 725 222
Pitomača, Gajeva 28, tel.: 033/ 782 353
Vrbovec, Zagrebačka 48, tel.: 01/ 2792876

Bure commerce d.o.o. Fra Lina Pedišića 4, Biograd n/m, tel.: 023/ 384 435
Barby d.o.o. Sv. Lovre 69, Slavonski Brod, tel.: 035/ 452 577
Sedef d.o.o. Trg sv. Josipa 1, Slatina, tel.: 033/ 551 245
NOVO! DEN-SAB d.o.o. Vodnjanska 15, Pula, tel.: 052/ 534 752

KVALITETA KOJU JE PRIHVATILA I EU! NAJBOLJA ISKORISTIVOST!

PROTEINSKI DODATAK HRANI ZA PČELE
DODATAK ZA POGACU, SIRUP I KAO
SUHI NADOMJESTAK PELUDA

PIP d.o.o. - 1. tvrtka u
pčelarstvu s
implementiranim
HACCP sustavom.

Cijene su iskazane bez PDV. Podaci iz ovog oglasa podložni su izmjenama bez prethodne najave. Ne odgovaramo za štamparske greške.

ZAMJENA 3,44 KN
VOSKA ZA SATNU OSNOVU
OTKUP VOSKA UZ ZAMJENU ZA PČELARSKE POTREPŠTINE 30,00 KN/KG
OTKUP VOSKA UZ GOTOVINSKU ISPLATU 26,00 KN/KG
SATNA OSNOVA 48,50 KN/KG

ROBU ŠALJEMO I POUZE ĆEM!
SVE ZA PČELARSTVO * SVE OD PČELA